

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо навчання осіб з особливими освітніми потребами у Самарівському фаховому кооперативному коледжі

Інклюзивне навчання – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахуванні багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Особа з особливими освітніми потребами – особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту.

Інклюзивне освітнє середовище – сукупність умов, способів і засобів для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб і можливостей.

Переваги інклюзивного навчання:

- інклюзивне навчання усуває бар'єри в системі освіти та системі підтримки здобувачів освіти та осіб з особливими освітніми потребами;
- вища залученість батьків до процесу навчання;
- здобувачі освіти та особи з особливими освітніми потребами отримують можливість соціалізації, розвитку своїх інтересів і талантів, подальшої інтеграції в суспільство;
- здобувачі освіти та особи з особливими освітніми потребами мають змогу налагодити дружні стосунки в СКФК та поза його межами. Моделюють належні способи взаємодії з колективом;
- в інклюзивних класах та групах створюється атмосфера спокійного прийняття відмінностей інших людей.

Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами мають право на:

- дистанційну та індивідуальну форми навчання;
- психолого-педагогічну та корекційно-розвиткову допомогу;
- інклюзивні та спеціальні групи ;
- «підлаштовані» для їхніх потреб навчальні приміщення;
- корекційних педагогів, психологів;
- адаптовані навчальні плани та програми, методи та форми навчання, ресурси спеціальної освіти, партнерство з громадою.

1. Нормативно-правові документи

Міжнародні документи:

- Загальна декларація ООН про права людини, 1948 р;
- Декларація ООН про права інвалідів, 1975 р;
- Всесвітня програма дій щодо інвалідів, 1982, Генеральна Асамблея ООН;
- Конвенція ООН про права дитини. Прийнята резолюцією 44/25 Генеральної Асамблеї ООН, від 20 листопада 1989 року та набула чинності 02.09.1990. Ратифікована Постановою Верховної Ради України № 789XII (78912) від 27.02.1991 та набула чинності для України 27.09.1991;
- Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю, 2006 р. (Конвенцію ратифіковано Законом № 1767-VI від 16.12.2009); дата набрання чинності для України 06.03.2010.

Нормативно-правові документи України:

- Конституція України;
- Концепція розвитку інклюзивної освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 № 912);
- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про повну загальну середню освіту»;
- Закон України «Про фахову передвищу освіту»;
- Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957 (зі змінами);
- Порядок організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 15.12. 2021 № 1321);
- Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами (постанова Кабінету Міністрів України від 14.02.2017 № 88 (із змінами);

2. Основні терміни та поняття

Інклюзивне освітнє середовище - сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей.

Індивідуальна програма розвитку (далі – ІПР) - документ, що забезпечує індивідуалізацію навчання особи з особливими освітніми потребами, закріплює перелік необхідних психолого-педагогічних, корекційних потреб/послуг для розвитку дитини та розробляється групою фахівців з обов'язковим залученням батьків дитини з метою визначення конкретних навчальних стратегій і підходів до навчання.

Індивідуальна навчальна програма - документ (частина ІПР), який окреслює коло знань, умінь та навичок, що підлягають засвоєнню з кожного окремого навчального предмету у процесі навчання з метою реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти з особливими освітніми потребами . Містить

перелік тем матеріалу, що вивчається, рекомендації щодо кількості годин на кожну тему, час, відведений на вивчення всього курсу.

Особа з особливими освітніми потребами (далі - ООП) - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту.

Розумне пристосування - запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій, які є необхідними, відповідними й виправданими з метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами.

Універсальний дизайн в освіті є підходом, що забезпечує врахування всіх потреб здобувачів освіти на етапі планування освітніх послуг/продуктів і з метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами; стосується всіх аспектів освітнього процесу: навчальних програм, навчальних планів, процесу оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, дизайну навчальних закладів, спортивних майданчиків, веб-сайтів тощо.

Психолого-педагогічні послуги – це комплексна система заходів з організації освітнього процесу та розвитку особи з особливими освітніми потребами, що передбачені індивідуальною програмою розвитку та надаються педагогічними працівниками СКФК, реабілітаційних установ системи охорони здоров'я, соціального захисту, фахівцями інклюзивно - ресурсного центру.

Корекційно-розвиткові послуги (допомога) – це комплексна система заходів супроводження особи з особливими освітніми потребами у процесі навчання, що спрямовані на корекцію порушень шляхом розвитку особистості, її пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери та мовлення (Закон України «Про освіту», стаття 20).

Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами – особи з особливими освітніми потребами, які здобувають освіту у СКФК.

Інклюзивна група – група у СКФК, в якій поряд з іншими здобувачами освіти навчаються одна або більше осіб з особливими освітніми потребами.

3. Навчання осіб з особливими освітніми потребами у СКФК

Статтею 3 Закону України «Про фахову передвищу освіту» визначено:

кожен має право на якісну та доступну фахову передвищу освіту.

Право на фахову передвищу освіту гарантується незалежно від віку, статі, раси, стану здоров'я, інвалідності, громадянства, національності, політичних, релігійних чи інших переконань, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин та ознак.

Ніхто не може бути обмежений у праві на здобуття фахової передвищої освіти, крім випадків, встановлених Конституцією та законами України.

Для реалізації права на фахову передвищу освіту особами з особливими

освітніми потребами СКФК створює необхідні умови для здобуття такими особами якісної фахової передвищої освіти.

Особи з особливими освітніми потребами вільні у виборі закладу освіти, спеціальності та освітньо-професійної програми з урахуванням потреб та можливостей таких осіб.

СКФК створює необхідні умови для здобуття такими особами якісної фахової передвищої освіти (*постанова КМУ від 15.12.2021 № 1321*).

Прийом на навчання для здобуття фахової передвищої освіти здійснюється на конкурсній основі на підставі правил прийому СКФК, розроблених відповідно до Умов прийому на навчання до СКФК у відповідному році, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Зарахування осіб з особливими освітніми потребами до СКФК здійснюється за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб відповідно до законодавства.

Вступники з особливими освітніми потребами подають документи на навчання до СКФК, відповідно до правил прийому, затверджених у коледжі. Додатково надаються:

висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром (за умови здобуття загальної середньої освіти) (Додаток 1);

- індивідуальна програма реабілітації особи з інвалідністю (за наявності). Для неповнолітніх осіб програма реабілітації надається лікарсько-консультативною комісією (ЛКК), для повнолітніх осіб визначається медико-соціальною експертною комісією (МСЕК).

Особи з особливими освітніми потребами, які навчаються у СКФК, мають право на:

1) повагу до людської гідності, захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм дискримінації за ознакою наявності особливих освітніх потреб, стану здоров'я чи інвалідності або будь-якою іншою ознакою;

2) отримання якісних освітніх послуг, які враховують особливі освітні потреби та забезпечують максимально можливу індивідуалізацію освітнього процесу;

3) формування та реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії (за наявності) та індивідуального навчального плану (за потреби);

4) участь у формуванні індивідуального навчального плану (за потреби), вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менше 10 відсотків загальної кількості кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, передбачених для освітньо-професійної програми

фахової передвищої освіти;

5) справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання, яке передбачає забезпечення розумного пристосування під час оцінювання, у тому числі збільшення часу на оцінювання, використання доступних форматів, у тому числі абетки та шрифту Брайля, залучення перекладачів жестової мови (за потреби) тощо;

6) безоплатне забезпечення інформацією для навчання в доступних форматах із використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я;

7) забезпечення доступності територій, будівель, споруд і приміщень гуртожитків для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення на строк здобуття освіти в порядку, встановленому законодавством;

8) спеціальний навчально-реабілітаційний супровід та вільний доступ до інфраструктури закладу освіти;

9) самостійне (у разі навчання за власні кошти) чи за згодою відповідної фізичної або юридичної особи (у разі навчання за кошти фізичних або юридичних осіб) збільшення тривалості виконання освітньо-професійної програми за погодженням із СКФК, що має бути відображено в договорі про надання освітніх послуг;

10) створення умов для залучення до всіх заходів СКФК, участь у заходах з освітньої, дослідницької, науково-дослідної, спортивної, мистецької, громадської діяльності, що здійснюються в Україні та за кордоном, в установленому законодавством порядку із забезпеченням розумного пристосування та з урахуванням особливих освітніх потреб;

11) забезпечення розумного пристосування (у разі потреби);

12) забезпечення інших необхідних умов для навчання.

4. Утворення інклюзивної групи в СКФК

1. Утворення інклюзивної групи в СКФК здійснюється на підставі письмового звернення здобувача освіти з особливими освітніми потребами або одного з його батьків (чи іншого законного представника) (Додаток 2) та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром відповідно до наказу керівника СКФК (Додаток 3).

Згідно зі статтею 20 Закону України «Про освіту» у разі звернення особи з особливими освітніми потребами або її батьків до СКФК інклюзивна група утворюється в обов'язковому порядку.

2. Відповідно до наказу керівника створюється команда психолого-педагогічного супроводу (в межах існуючої штатної чисельності працівників закладу).

3. До складу команди психолого-педагогічного супроводу входять:

- представник адміністрації (як правило, заступник директора з виховної

роботи);

- педагоги професійного навчання;
- інші педагогічні працівники, що працюють безпосередньо із здобувачем освіти з особливими освітніми потребами (викладачі, психолог, керівник гуртка, вихователь);
- керівник фізичного виховання;
- майстер виробничого навчання (за наявності);
- спеціалісти та залучені фахівці (лікар, медична сестра, вчитель-логопед, вчитель-дефектолог, реабілітолог, інші);
- батьки або законні представники особи з особливими освітніми потребами.

4. Розробляється Положення про команду психолого-педагогічного супроводу. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу особи з особливими освітніми потребами затверджено наказом МОН від 08.06.2018 № 609 (зі змінами) (Додаток 4).

5. При потребі, доцільно укласти угоди з медичними установами, інклюзивно-ресурсним центром, фізичними особами, які мають право здійснювати освітню діяльність у сфері освіти.

5. Функції команди психолого-педагогічного супроводу

- Забезпечення психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- розроблення індивідуального навчального плану здобувача освіти з особливими освітніми, індивідуальної програми розвитку для дітей, які здобувають повну загальну середню освіту;
- підготовка педагогічних працівників СКФК до роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами - лекції, семінари, тренінги, тощо;
- консультування та надання методичної допомоги педагогічним працівникам СКФК;
- забезпечення інформаційно-просвітницької діяльності щодо формування позитивного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами;
- співпраця із закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями з метою залучення їх до здійснення волонтерської допомоги, спрямованої на підтримку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

6. Організація освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами у СКФК

Гранична чисельність осіб з особливими освітніми потребами в певній інклюзивній групі встановлюється керівником СКФК з урахуванням вимог до формування академічних груп у закладах фахової передвищої освіти, затверджених МОН, виходячи з індивідуальних особливостей здобуття освіти

такими особами, освітньо-професійної програми, пристосованості аудиторій тощо, але не може перевищувати 50 відсотків загальної чисельності осіб з особливими освітніми потребами в такій академічній групі (абзац 3 пункт 8 Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти, затвердженого постановою КМУ від 15.12.2021 № 1321).

Для здобувачів освіти, які здобувають повну загальну середню освіту у СКФК, за наявності в коледжі кількох груп із здобувачами освіти одного року навчання здобувачі освіти розподіляються пропорційно між такими групами з урахуванням рівнів підтримки, визначених згідно з додатком 1 Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою КМУ від 15.09.2021 № 957 (зі змінами), а саме:

не більше одного здобувача освіти, який потребує четвертого чи п'ятого рівня підтримки;

не більше двох здобувачів освіти, які потребують третього рівня підтримки;

не більше трьох здобувачів освіти, які потребують другого рівня підтримки.

Здобувачі, які потребують першого рівня підтримки, розподіляються між групами без урахування кількості таких осіб.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) гранична кількість здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в інклюзивних групах, визначена цим Порядком, не застосовується.

СКФК не може відмовити в організації інклюзивного навчання здобувача освіти з особливими освітніми потребами та створенні інклюзивної групи.

Для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються у СКФК може **передбачатися індивідуальна освітня траєкторія** шляхом розроблення та реалізації закладом освіти індивідуального навчального плану.

Для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами зміст та обсяг навчально-виробничого процесу, строк навчання визначаються освітніми програмами та робочими навчальними планами закладу освіти, які можуть бути адаптовані відповідно до індивідуального навчального плану згідно з індивідуальною програмою розвитку.

Індивідуальна програма розвитку складається на кожного здобувача освіти з особливими освітніми потребами, обов'язково підписується одним з батьків або іншим законним представником, всіма членами команди психолого-педагогічного супроводу та затверджується керівником закладу освіти (*постанова КМУ від 15.09.2021 № 957*) (Додаток 5).

Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП складається впродовж двох тижнів з моменту початку освітнього процесу.

Відповідно до особливостей інтелектуального розвитку здобувача

освіти може розроблятися індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма, які затверджуються керівником та підписуються батьками.

Індивідуальний навчальний план особи з особливими освітніми потребами розробляється за її участю з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності), підписується такою особою (у разі коли особа є повнолітньою) або одним із її батьків (інших законних представників) та затверджується керівником СКФК.

Освітньо-професійні програми фахової передвищої освіти для осіб з особливими освітніми потребами можуть мати корекційно-розвитковий складник.

Такий складник повинен враховувати рекомендації індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності).

Інклюзивне навчання осіб з особливими освітніми потребами передбачає надання їм (за потреби) соціальних послуг, зокрема супроводу під час інклюзивного навчання, фізичного супроводу осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, порушення зору, перекладу жестовою мовою, із переліку базових соціальних послуг відповідно до Закону України “Про соціальні послуги” та згідно з державними стандартами надання відповідних послуг, затверджених Мінсоцполітики.

Директор СКФК створює умови для надання таких послуг у закладі освіти на підставі письмової заяви особи з особливими освітніми потребами (у разі коли особа є повнолітньою) або одного з її батьків (інших законних представників) не пізніше ніж за два робочих дні після подання такої заяви.

Допуск особи, яка надає базову соціальну послугу, до СКФК здійснюється за умови дотримання такою особою правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки на основі укладення відповідного договору між закладом освіти та особою, яка надає такі послуги, за згодою особи з особливими освітніми потребами (у разі коли особа є повнолітньою) або одного з її батьків (інших законних представників).

Для забезпечення соціальних потреб осіб з особливими освітніми потребами до СКФК можуть бути допущені один із батьків особи з особливими освітніми потребами або уповноважена ними особа.

Рішення про їх допуск до участі в освітньому процесі приймає керівник СКФК на основі укладення відповідного договору між СКФК та особою, яка забезпечує соціальні потреби особи з особливими освітніми потребами.

Організація освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами також передбачає:

- створення інклюзивного освітнього середовища;
- приведення території СКФК, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил;
- забезпечення здобувачів освіти з особливими освітніми потребами (далі - ООП) необхідними спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку згідно з типовим переліком, затвердженим МОН;
- диференційований підхід до розроблення освітньої програми, оцінки та контролю якості знань здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;
- застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування, зокрема української жестової мови та рельєфно-крапкового шрифту (шрифту Брайля), із залученням відповідних фахівців і педагогічних працівників.

ВИСНОВОК
про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувача освіти

від _____ 20__ р. N _____

1. Загальні дані про здобувача освіти:

прізвище, ім'я, по батькові _____

дата народження _____

адреса проживання _____

заклад фахової передвищої освіти (у разі здобуття повної загальної середньої освіти), в якому виховується/навчається здобувач освіти, адреса _____

група _____

2. Дані про сім'ю здобувача освіти (батьків (одного з батьків) або законних представників, братів, сестер)

Мати / законний представник	Батько / законний представник
Рік народження	Рік народження
Освіта (загальна середня, професійна, вища)	Освіта (загальна середня, професійна, вища)
Місце роботи / посада	Місце роботи / посада

Брати, сестри (прізвище, ім'я, по батькові, вік) _____

3. Умови виховання в сім'ї, відносини між членами сім'ї

4. Інформація про стан здоров'я здобувача освіти
 Інформація про розвиток / анамнез

Медичний діагноз (за наявності) _____

5. Заклад освіти, в якому навчалася/навчається здобувач освіти (заклади дошкільної, загальної середньої, професійної, фахової передвищої освіти)

<u>Період</u>	<u>Заклад фахової передвищої освіти/група</u>	<u>Форма навчання</u>

6. Напрями оцінки

Оцінка фізичного розвитку дитини

Компетенція (знання, здібності, уміння, навички)	Потреби	Рекомендації
--	---------	--------------

Оцінка мовленнєвого розвитку

Компетенція (знання, здібності, уміння, навички)	Потреби	Рекомендації
--	---------	--------------

Оцінка когнітивної сфери

Компетенція (знання, здібності, уміння, навички)	Потреби	Рекомендації
--	---------	--------------

Оцінка емоційно-вольової сфери

--	--	--

Компетенція (знання, здібності, уміння, навички)	Потреби	Рекомендації
--	---------	--------------

Оцінка освітньої діяльності _____

Компетенція (знання, здібності, уміння, навички)	Потреби	Рекомендації
<p><u>7. Загальні висновки</u></p> <p><u>Особливі освітні потреби (наявність):</u> так ☐</p> <hr/> <p style="text-align: right;">(зазначити категорію освітніх потреб)</p> ні ☐ <p>Рекомендована освітня програма _____</p> <p><u>Індивідуальний навчальний план:</u> так ☐ ні ☐</p>		

--	--	--

Результати голосування:

за _____

проти _____

утрималося _____

Дата підписання висновку
_____ 20__ р.

З висновком ознайомлений/ознайомлена:

(прізвище, ім'я, по батькові батька/матері або законного представника дитини)

_____ 20__ р

_____ (підпис)

Додаток 2

Керівнику СКФК

ПІБ керівника

ПІБ здобувача освіти
або батьків

Місце проживання,
контактні телефони

ЗАЯВА

Прошу Вас зарахувати мого сина (доньку) _____ ПІБ здобувача освіти
_____ року народження на навчання до _____ (назва закладу) за
спеціальністю « _____ ».

Прошу організувати навчання за інклюзивною формою та створити відповідне освітнє середовище згідно чинного законодавства.

_____ (дата)

_____ (підпис)

НАКАЗ (зразок)

від 31.08.202_____

№ _____

Про організацію навчання за інклюзивною формою в закладі на 20__-20__ н.р.

Керуючись законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про фахову передвищу освіту», постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2021 № 1321 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти», висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку та придатності особи, індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю, письмового звернення особи та з метою реалізації права особи з особливими освітніми потребами на здобуття фахової передвищої освіти, соціалізацію та інтеграцію в суспільстві,

НАКАЗУЮ:

1. Організувати навчальну групу з інклюзивною формою навчання, за спеціальністю _____
2. Здобувача _____ освіти (ПІБ) _____

_____ яка(ий) зарахована(ий) в навчальний заклад з 01.09.20_____ року вважати особою з особливими освітніми потребами (далі-ООП), яка(ий) здобуває освіту за спеціальністю«_____»

3. Розробити індивідуальний навчальний план та програму з урахуванням програми реабілітації особи з інвалідністю та індивідуальної програми розвитку .

4. Затвердити Положення про команду психолого - педагогічного супроводу здобувача освіти з ООП.

5. Призначити, в межах існуючої штатної чисельності, команду психолого-педагогічного супроводу здобувача освіти з ООП у складі:

Керівник команди - заступник директора з ВР;

Члени команди:

- ПІБ - практичний психолог;
- ПІБ - керівник фізичної культури;
- ПІБ - викладачі з предметів загальноосвітньої підготовки;
- ПІБ - викладачі з предметів спецдисциплін;
- ПІБ - медичний працівник навчального закладу;
- ПІБ - лікар особи з ООП;
- ПІБ - представники інклюзивного - ресурсного центру;
- ПІБ - представник особи з ООП.

5. Команді психолого - педагогічного супроводу:

- співпрацювати із структурними підрозділами закладу щодо організації навчання ООП;
- забезпечувати психолого-педагогічний супровід ООП;
- організувати для педагогічних працівників лекції, семінари, тренінги, консультування щодо організації навчання ООП;
- співпрацювати із закладами соціального захисту, громадськими об'єднаннями, тощо для здійснення волонтерської допомоги, спрямованої на підтримку осіб з ООП.

6. Керівнику команди психолого - педагогічного супроводу зобов'язати членів команди розробити індивідуальну навчальну програму, скласти критерії оцінювання по кожному предмету навчальної програми особи з ООП, індивідуальну програму розвитку для дітей, які здобувають повну загальну середню освіту.

7. _____ (ПІБ особи, яку визначено) визначити зміст та обсяг навчально-виробничого процесу, термін навчання згідно з освітніми та робочими навчальними планами закладу, які можуть бути адаптовані для отримання знань, умінь та навичок відповідно до індивідуальної навчальної програми та плану особи ООП.

8. Надавати освітні послуги здобувачу освіти з ООП (ПІБ) згідно індивідуального навчального плану та навчальної програми, з урахуванням індивідуальної програми реабілітації

особи з інвалідністю та індивідуальної програми розвитку (для дітей, які здобувають повну загальну середню освіту).

9. Контроль за виконання цього наказу залишаю за собою.

Директор

Завізували:

Заступник директора з ВР

Голова профспілкового комітету

Ознайомлені:

ПОЛОЖЕННЯ
про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами
в Самарівському фаховому кооперативному коледжі

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає принципи, завдання та функції, а також порядок організації діяльності команди психолого-педагогічного супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами (далі - Команда супроводу), які здобувають освіту в умовах інклюзивного навчання в СКФК.

2. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

індивідуальна навчальна програма - документ (частина ІІР), який окреслює коло знань, умінь та навичок, що підлягають засвоєнню з кожного окремого навчального предмету у процесі навчання з метою реалізації індивідуальної освітньої траєкторії дитини з особливими освітніми потребами (далі дитини з ООП). Містить перелік тем матеріалу, що вивчається, рекомендації щодо кількості годин на кожен тему, час, відведений на вивчення всього курсу;

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених в [Законах України "Про освіту"](#), «Про фахову передвищу освіту»

3. Команда супроводу здобувача освіти з ООП співпрацює з ІРЦ з питань надання корекційно-розвиткових послуг та методичного забезпечення її діяльності.

II. Склад учасників Команди супроводу

1. Склад Команди супроводу визначено з урахуванням освітніх потреб здобувача освіти з ООП.

2. Склад Команди супроводу дитини з ООП входять:

- заступник директора з виховної роботи
- керівник студентської групи
- викладачі предметів
- практичний психолог
- батьки або законні представники (далі - батьки) здобувача освіти з ООП

До складу команди психолого-педагогічного супроводу залучаються педагогічні працівники СКФК, які працюють із здобувачем освіти з особливими освітніми потребами безпосередньо, зокрема викладачі професійного навчання, керівник фізичного виховання, інші педагогічні працівники відповідно до штату закладу освіти; представник адміністрації СКФК та інші фахівці (за потреби), а також за наявності керівник гуртка, завідувач гуртожитку, комендант, вихователь, лікар, медична сестра (*постанова КМУ від 15.12.2021 № 1321*).

III. Принципи діяльності Команди супроводу

1. Основними принципами діяльності Команди супроводу є:

- повага до індивідуальних особливостей здобувача освіти з ООП;
- дотримання інтересів здобувача освіти з ООП, недопущення дискримінації та порушення її прав;
- командний підхід;
- активна співпраця з батьками здобувача освіти з ООП, залучення їх до освітнього процесу та розробки ІІР;
- конфіденційність та дотримання етичних принципів;
- міжвідомча співпраця (медичними установами, інклюзивно-ресурсним центром, інше).

IV. Завдання Команди супроводу

1. Команда супроводу виконує наступні завдання:

- збір інформації про особливості розвитку здобувача освіти, її інтереси, труднощі, освітні потреби на етапах створення, реалізації та моніторингу виконання ІПР;
- визначення напрямів психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, що можуть бути надані в межах закладу освіти на підставі висновку ІРЦ, та забезпечення надання цих послуг;
- розроблення ІПР для кожного здобувача освіти з ООП та моніторинг її виконання з метою коригування та визначення динаміки розвитку ;
- надання методичної підтримки педагогічним працівникам закладу освіти з організації інклюзивного навчання;
- створення належних умов для інтеграції здобувачів освіти з ООП в освітнє середовище;
- проведення консультативної роботи з батьками здобувачів освіти з ООП щодо особливостей їх розвитку, навчання та виховання;
- проведення інформаційно-просвітницької роботи у закладі освіти серед педагогічних працівників; батьків і дітей з метою недопущення дискримінації та порушення прав здобувача освіти; формування дружнього та неупередженого ставлення до дітей з ООП.

V. Основні функції учасників Команди супроводу

Адміністрація закладу освіти (заступник директора з виховної роботи):

- формування складу Команди супроводу;
- призначення відповідальної особи щодо координації розроблення ІПР;
- організація роботи Команди супроводу;
- контроль за виконанням висновку ІРЦ;
- залучення фахівців (в тому числі фахівців ІРЦ) для надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг здобувачам освіти з ООП;
- контроль за виконанням завдань учасниками Команди супроводу своїх функцій;
- розроблення спільно з іншими учасниками Команди супроводу індивідуального навчального плану дитини з ООП;
- залучення батьків дитини з ООП до розроблення і погодження ІПР;
- оцінка діяльності педагогічних працівників, залучених до реалізації ІПР;
- моніторинг виконання ІПР.

Практичний психолог:

- вивчення та моніторинг психічного розвитку здобувача освіти з ООП;
- психологічний супровід здобувача освіти з ООП;
- надання рекомендацій, консультацій та методичної допомоги педагогічним працівникам СКФК у роботі з дитиною з ООП;
- консультативна робота з батьками здобувача освіти з ООП;
- просвітницька робота щодо формування психологічної готовності в учасників освітнього процесу до взаємодії в інклюзивному середовищі.

Керівник студентської групи, викладачі предметів, вихователь:

- забезпечення освітнього процесу здобувача освіти з ООП з урахуванням особливостей її розвитку та ІПР;
- підготовка інформації для учасників засідання Команди супроводу про особливості навчально-пізнавальної діяльності здобувача освіти з ООП, її сильні сторони та потреби, результати виконання дитиною навчальної програми;
- участь у підготовці індивідуального навчального плану здобувача освіти з ООП;
- розробка індивідуальної навчальної програми здобувача освіти з ООП;
- визначення спільно з іншими педагогічними працівниками рівня Досягнення кінцевих цілей навчання, передбачених ІПР;
- створення належного мікроклімату в колективі;
- надання інформації батькам про стан засвоєння навчальної програми
- залучення здобувача освіти до участі в гуртках, секціях з урахуванням її можливостей

Батьки здобувача освіти з ООП або законні представники:

- доведення інформації про дитину (стиль, спосіб навчання, успіхи, труднощі у виконанні домашніх завдань);
- прийняття участі у роботі Команди супроводу, в тому числі залучення до складання ІПР;
- створення умов для навчання, виховання та розвитку здобувача освіти.

Медичний працівник закладу освіти:

-інформування учасників Команди супроводу про стан здоров'я здобувача освіти та її психофізичні особливості;

-за необхідністю, здійснює збір додаткової інформації від батьків, закладу охорони здоров'я щодо стану здоров'я здобувача освіти.

VI. Організація роботи Команди супроводу

1. Загальне керівництво Командою супроводу здобувачів освіти з ООП покладається на заступника директора з виховної роботи, який несе відповідальність за виконання покладених на Команду завдань та розподіл функцій між її учасниками.

2. Робота Команди супроводу здійснюється в межах основного робочого часу працівників.

3. Однією з організаційних форм діяльності Команди супроводу є засідання її учасників, яке проводиться не менше трьох разів протягом навчального року.

За потреби скликаються позачергові засідання. Ініціювати позачергове засідання Команди супроводу може будь-хто з її учасників.

4. Головою засідання Команди супроводу є заступник директора з виховної роботи в СКФК.

5. Рішення засідання Команди супроводу приймаються за результатами колегіального обговорення інформації кожного її учасника відкритим голосуванням (за умови присутності на засіданні не менше 2/3 від загального складу).

6. Рішення засідання Команди супроводу оформляється протоколом, який веде секретар засідання.

Протокол засідання підписується головою, секретарем та всіма учасниками засідання.

7. Секретар призначається із числа складу постійних учасників Команди супроводу.

VII. Організація надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг здобувачу освіти з особливими освітніми потребами

1. Відповідно до висновку ІРЦ, індивідуальної програми реабілітації здобувача освіти з інвалідністю (за наявності), результатів психолого-педагогічного вивчення дитини Команда супроводу складає індивідуальну програму розвитку здобувача освіти з ООП впродовж 2-х тижнів з моменту початку освітнього процесу.

ІПР погоджується батьками та затверджується керівником СКФК.

2. Команда супроводу переглядає ІПР з метою її коригування та визначення прогресу розвитку дитини двічі на рік (у разі потреби частіше);

3. Команда супроводу розробляє індивідуальний навчальний план та індивідуальну навчальну програму

4. Команда супроводу визначає способи адаптації (у разі необхідності модифікації) освітнього середовища, навчальних матеріалів відповідно до потенційних можливостей та з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку дитини з ООП.

5. Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг здійснюється шляхом проведення індивідуальних і групових занять.

6. У разі виникнення труднощів у реалізації ІПР, Команда супроводу звертається до фахівців ІРЦ щодо надання методичної допомоги.

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ

1. Період виконання ____
2. Загальні відомості про здобувача освіти:
 прізвище, ім'я, по батькові _____
 дата народження _____
 повне найменування закладу освіти, в якому навчається здобувач освіти _____
 рік навчання ____
3. Відомості про особливості розвитку здобувача освіти (особливі освітні потреби, стан здоров'я, фізичний і мовленнєвий розвиток, когнітивну, емоційно-вольову сферу, навчальну діяльність)

Порядковий номер	Дата	Короткий зміст	Джерело інформації
------------------	------	----------------	--------------------

4. Наявний рівень знань і вмінь учня

Потенційні можливості	Потреби
-----------------------	---------

5. Додаткові освітні та соціальні потреби здобувача освіти

- Так (зазначити потреби) ____
- Ні
-

6. Психолого-педагогічна допомога, що надається під час проведення у позаурочний час корекційно-розвиткових занять

Найменування заняття	Фахівець, який проводить заняття	Місце проведення заняття	Дата проведення заняття	Періодичність
----------------------	----------------------------------	--------------------------	-------------------------	---------------

7. Характеристика здобувача освіти

Сфера розвитку	Стисла характеристика	Заплановані дії	Очікувані результати/уміння
Емоційно-вольова			
Фізична			
Когнітивна			
Мовленнєва			
Соціальна			

8. Навчальні предмети (у разі, коли потенційні можливості учня не дають змоги засвоїти навчальну програму, що призводить до необхідності розроблення адаптованої або модифікованої програми)

Порядковий номер	Навчальний предмет	Програма	
		адаптована	модифікована

Звільнення від вивчення окремих навчальних предметів

Так (зазначити предмет (предмети) __
 Ні

9. Адаптація (необхідне підкреслити)

Пристосування середовища: доступність, інтенсивність освітлення, зменшення рівня шуму в класі, приміщення для усамітнення, інше _____

Психолого-педагогічна адаптація: збільшення часу на виконання завдань, чергування видів діяльності, виконання завдань за зразком, вид та частота релаксації, використання засобів концентрації уваги, інше _____

Адаптація навчального матеріалу: адаптація навчальних посібників, наочних матеріалів, картки-підказки, використання друкованих текстів з різним розміром шрифтів, інше _____

Необхідне спеціальне обладнання

Так (зазначити обладнання)

Ні

10. Індивідуальний навчальний план

Індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма розробляються відповідно до особливостей інтелектуального розвитку здобувача освіти.

Індивідуальний навчальний план визначає перелік предметів та кількість годин для їх вивчення.

Навчальний предмет _____

Цілі навчання	Зміст	Педагогічні технології, спрямовані на досягнення мети	Оцінювання знань, які засвоїв здобувач освіти за рік/півріччя
---------------	-------	---	---

11. Джерела інформації в процесі розроблення індивідуальної програми розвитку:

- висновок психолого-медико-педагогічної консультації
- попередня індивідуальна програма розвитку
- батьки/опікуни
- учень
- інші _____

12. Члени групи з розроблення індивідуальної програми розвитку

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади	Підпис
-----------------------------	---------------------	--------

13. Узгодження індивідуальної програми розвитку з:

1) батьками/законними представниками:

прізвище, ім'я, по батькові батьків/законних представників _____

підпис _____ дата _____

2) здобувачем освіти у разі, коли йому виповнилося 16 і більше років

підпис _____ дата _____

14. План консультування батьків/законних представників у процесі розроблення/виконання індивідуальної програми розвитку

Дата	Мета	Відповідальні особи
------	------	---------------------

15. Моніторинг стану розвитку учня та його навчальних досягнень

Сфери розвитку/ навчальні предмети	Строк проведення моніторингу			
	протягом першого півріччя навчального року	після закінчення першого півріччя навчального року	протягом другого півріччя навчального року	після закінчення навчального року

(найменування посади керівника закладу освіти)

(підпис)

(ініціали, прізвище)